

Inspirace ženskými poklady

PETRA JEDINÁKA

Před léty jsme se sešli u mikrofonu Českého rozhlasu a společně meditovali nad budoucností fotografických časopisů, digitalizací a zobrazováním fotografie vůbec. Tomuto univerzálnímu člověku, který navíc moc dobře píše, je velmi těžké položit pár otázek. Však mi to trvalo skoro měsíc, než jsem se k tomu dostal.

A tak jsem nakonec ty základní položil, on je zodpověděl a ještě něco přidal...

Foto: PETR JEDINÁK, otázky: RUDOLF STÁHLICH

Petře, ty fotíš, píšeš, učíš, pomáháš, projektuješ, vydáváš, navštěvuješ, vystavuješ – existuje něco, co neděláš?

Magor Jirous kdysi pravil: „Celoživotně se můžeš věnovat jenom jedné trestné činnosti, abys měl šanci, že ti to projde...“ Aniž bych tento pravdivý výrok znal, celý život (slovy dalšího klasika) obcuji toliko s fotografií, resp. s vizuálním uměním. Myslím, že dobře dělám a že se mi věrnost vyplácí.

Před lety jsem si například nechal postavit překrásnou elektrickou kytaru – měl jsem k ní niterný vztah. Vždyť jsem ji znal od fošny tropického dře-

va, kterou jsem sám z hromady vybral... Ale nic naplat, kytarový virtuóz se ze mě nestal. Pile nechyběla. Cvičil jsem do úmoru tak, že jsem si uhnal tenisový loket – a nakonec to vzdal. A poučení? To, že máš skvělý nástroj, z tebe ještě hráče nedělá. A to platí obecně a pro fotografii – i když je to pro mnohé nepříjemný fakt – zvlášť.

A když je to tedy tak, jak říkáš, co děláš nejradyji?

Fotím a o fotografii přemýšlím. Baví mě třídit si myšlenky a své letité zkušenosti pak, pokud možno přehledně, předávat svým studentům. Přednáším na dvou vysokých školách a speciálně na ADI (Art & Design

Institut) v ateliéru fotografie je několik studentů, kteří mě svými dotazy nutí formulovat a zpřesňovat své názory. A to považuji za oboustranně přínosné a jsem rád, že tuto možnost mám.

Rozdělil jsem si tvou fotografickou práci na čtyři části: Shibari (to mě zaujalo maximálně), Kundičky, Ženy a Orgasmické portréty. Můžeš mi nějak vysvětlit, jak tyto tvé obory vznikly a jednotlivě je charakterizovat?

Vždycky mě zajímaly ženy. Jejich nesporné estetické kvality, které jsou vlastní bez výjimek všem. Zajímají mě jako inspirace a zdroj mých vlastních

AMBROTYPIE JE PRAVDIVÁ, NEMANIPULOVATELNÁ. VZNIKÁ JEDEN JEDINÝ ORIGINÁLNÍ POZITIV BEZ MOŽNOSTI DALŠÍCH KOPIÍ ČI ROVNOCENNÉ REPRODUKCE – V PODSTATĚ JDE O 3D OBJEKT, KDY VRSTVA SKLA, KTERÁ JE NOSIČEM CITLIVÉHO KOLODIA, DODÁVÁ FOTOGRAFII TAJEMSTVÍ A PROSTOR.

emocí, ale stejnou měrou mě zajímají a těším se z jejich vlastních emocionálních prožitků. Baví mě se s nimi bavit, odhalovat jejich půvaby (a to nejenom ty tělesné) a v neposlední řadě jim umožnit nové zkušenosti třeba tím, že je naaranžuji do provazů nebo jim dopřeji zážitek z orgasmu před objektivem. Jsou to ve všech ohledech múzy, které mě neustále provokují a motivují.

Shibari fotky jsou o hledání dalšího estetického pohledu a zároveň o důvěře mezi riggerem (ten, který váže) a modelkou. Spoutání provazy pak v konfrontaci otevřené mysli, nakloněné experimentu, s bezmocí znehybněného těla a někdy i trochou nezbytné bolesti odhaluje skrytou krásu ženské duše a nově definuje estetické kvality ženského těla. Dobře provedená bondage je pak nejenom krásná, ale generuje zároveň spoustu emo-

ci. Při vlastním fotografování si většinu úvazů dělám sám, ale při závěsech spolupracuji se skvělou českou riggerkou evropského renomé, Ednou.

Série ženských orgasmických portrétů je velice intimní projekt. Emoce orgasmu i reakce těla na tento slastný okamžik jsou pro mě fascinující. Výrazná mimika s ním spojená odkrývá mnohdy až překvapivé, skryté ženské bytosti, které jsou trochu jinak, ale neskutečně krásné. A co mě těší obzvláště, všechny ženy, které jsem takto fotografoval, tuto sebereflexi přijaly a výsledné fotografie vnímaly stejně pozitivně jako já.

Projekt s pracovním názvem *Hidden Pleasure* pak jde v rozkrývání skryté krásy žen ještě dál. Ve spolupráci s tetovacím a piercingovým studiem Hell v něm zpracovávám téma intimních genitálních šperků a extrémních

play piercingů (aplikace dočasných „šperků“, jejichž primárním úkolem je navodit pocit libosti či rozkoše prostřednictvím bolesti). Některé z těchto genitálních úprav působí půvabně, jiné až brutálně... Toto už je trochu jiný než mainstreamový svět a estetika. Ta série je už možná natolik kontroverzní, že vážně zvažuji její výstavní premiéru v zahraničí. V Čechách totiž bohužel stále platí jistá, slušně řečeno, přípozađenost a snáze jsou přijímána díla, která prošla zahraniční prezentací – coby alibi.

Nazval jsem tvé objekty *Ženskými poklady*. Nevadí? Mně se líbí, co děláš, ale tuším, že máš i řadu „kvalifikovaných“ odpůrců, či dokonce „odborných“ nepřátel? Nebo ne?

Ani ne. Úsměvné bylo, když před lety v poslední den výstavy ve velké dvoraně Rudolfiny (prostory spravované Českou filharmonií) zakry-

li intimní partie mých fotografií velkými nápisy Cenzurováno. Bylo to ve stejné době, kdy jsem v Českém centru v Paříži vystavoval jiný svůj projekt, ve kterém jsem konfrontoval fotografie baletu Národního divadla s suspension performancemi (lidé zavěšení na háky za kůži). Jako zpráva na vernisáži v Paříži to působilo bizardně, ale později jsem se dozvěděl, že to bylo kvůli výchovnému koncertu pro žáky základních škol, kteří těmi místy procházeli.

Jinak si nemyslím, že by obecně přítomná nevraživost, závist a řevnivost, která je nedílnou součástí zdejšího profesionálního fotografického prostředí, přerostla v nepřátelství. Vždy jsem byl extrémní solitér, který nikdy nepatřil k žádnému vzájemně podpůrnému spolku. A bez takové podpory nejsem vnímán snad nikým jako přímá konkurence, a tudíž

nejsem nebezpečný. Moralisté jsou naštěstí v absolutní menšině a v přímé konfrontaci jsou ohlasy na mou práci veskrze pozitivní. Jak je to, když se vzdálím z dohledu, nevím. Ale popravdě mě to ani nezajímá.

Zabýváš se ambrotypii, systémem, který bys nám měl pořádně vysvětlit!

Ambrotypie (z řeckého *ambrosios* – *nesmrtelný, neměnný*) je jeden z nejstarších fotografických procesů. V poslední době mě vzrušuje

FOTÍM A O FOTOGRAFII PŘEMÝŠLÍM. BAVÍ MĚ TRÍDIT SI MYŠLENKY A SVÉ LETITÉ ZKUŠENOSTI PAK, POKUD MOŽNO PŘEHLEDNĚ, PŘEDÁVAT SVÝM STUDENTŮM. PŘEDNÁŠÍM NA DVOU VYSOKÝCH ŠKOLÁCH...

a zaměstnává nejvíce. Tuto metodu objevil v roce 1851 Frederick Scott Archer. Její podstatou je skutečnost, že jodo- a bromostříbrné soli v podexponovaném bělavém negativu na skle odráží světlo. Obraz se proto podložený tmavým podkladem jeví jako pozitiv. Digitální proces včetně pokročilé postprodukce mám už dávno v malíku a upřímně: mé počáteční nadšení z toho, že mám celý proces pod kontrolou, vystřídaly rozpaky a následně téměř zděšení z neskutečné nadprodukce podprůměrných záznamů reality, ale i ze snadnosti, jak ji lze manipulovat. Fotografie devalvovala a ztratila jednu ze svých výsostných předností – pravdivost. Proto ten můj „útek“ proti proudu času až ke kořenům. Ambrotypie je pravdivá, nemanipulovatelná. Vzniká jeden jediný originální pozitiv bez možnosti dalších kopií či rovnocenné reprodukce – v podstatě jde o 3D objekt, kdy vrstva skla, která je nosičem citlivého kolodia, dodává fotografií tajemství a prostor. A to nelze do dvou dimenzí nikterak převést.

Proto je pro mě důležitá i volba témat, která tímto procesem zpracuji. Možná je v tom až jistý fetiš, ale vědomí, že mimořádný okamžik ženského orgasmu je zachycen na stejné sklo a citlivou vrstvu, které později vystavím jako jediný originál ve výstavní síni, je pro mě mimořádně důležité a svým způsobem zavazující.

Nebyl jsem schopen si z té záplavy tvých prací vybrat, i když neříkám, že jedno je lepší než druhé... Jen prezentace malých částí tvých jednotlivých žánrů by mi zabrala celých sto stran tohoto vydání. Budeme se tedy muset ke tvé práci na podzim vrátit. Souhlasíš? Co nám na podzim nabídněš?

Většina mých úvah se poslední měsíce odehrává v kolodiu, ale ani digitální technika nebude zahálet. Uvažuji o rozšíření reedici své knihy *Cesty k portrétu*. Nepochybně budu pokračovat ve svých dlouhodobých projektech, jako jsou například *Denní práce*, kdy si od roku 2006 každý den pro vlastní potěšení, a abych nezlenivěl, dělám jednu fotografii jako deníkový zápis. Začal jsem souběžně s ženskými orgasmickými portréty práci na souboru mužských kolodiových orgasmických portrétů. Ač jsem ortodoxní heterosexuál, jsou pro mě stejně důležité a krásné jako jejich ženská obdoba. Přes léto bych chtěl v kolodiu pojednat všechny významné představitel české shibari scény. A v neposlední řadě bych rád vyřešil finance, když už jsem se svým projektem na HitHit neuspěl, a co nejdříve postavil novou kameru na mokrý kolodiový proces pro formát 50 x 50 cm. Uvidíme, jak se zadaří, ale buď jak buď, v říjnu mě čeká autorská výstava kolodiových fotografií v Praze a o dalších aktuálně jedním s galeristy v Hongkongu a na Filipínách. Tož uvidíme...

Více na www.jedinak.cz ■

NĚCO O PETROVI

Narodil se v roce 1963 v Praze.

1968 Dostal první fotoaparát (ruský FED 2) a vyfotil a nazvěřoval první fotografie.

VZDĚLÁNÍ

1978–1982 Studium na večerní Škole výtvarné fotografie Václava Vláška
1980–1984 Studium VŠCHT Praha

PROFESIONÁLNÍ PRAXE

1984–1985 časopis Čs. fotografie, redaktor
1985–1987 ČTK, vydávající redaktor obrazového zpravodajství
1987–1988 vydavatelství Pressfoto, redaktor
1988–1990 Čs. rozhlas, vedoucí zahraniční dokumentace
1990–1992 deník Metropolitan, fotograf, vedoucí fotoreportérů
1992–2008 časopis Reflex, fotograf, vedoucí fotoreportérů, obrazový redaktor
2008... fotograf ve svobodném povolání

SPOLUPRÁCE S TIŠTĚNÝMI MÉDII

Era 21, Host, Čilichlil, Hospodářské noviny, Lidové noviny, Literární noviny, Frankfurter Allgemeine Zeitung, The New York Times, Reflex, Interview...

VLASTNÍ PUBLIKAČNÍ ČINNOST

autorská monografie *Cesty k portrétu* (Computer Press, 2004)

SPOLUÚČAST NA KNIŽNÍCH PROJEKTECH

Ilustroval či fotografiemi doprovodil více než dvacet knižních titulů.
Za všechny např. knihy rozhovorů Petra Volfa Picasso byl monstrem (Primus, 2001)
Na začátku je čára (Paseka, 2003)
Vzrušení (BB/art, 2006)
Rozhovory 07–09 (Primus, v tisku)
Bohumil Pečinka – Cesta na Hrad (Formát, 2005)
Jiří Rulř – Jací jsme (Votobia, 1997)
D3A/Živá architektura (Zlatý řez, 2009)
Zdeněk Sýkora – Rozhovory (2009)
Petra Svoboda – Paříž Jiřího Slavíčka (LN, 2010)
Theatre In Photographic Art (CIP, Srbsko, 2008)
...

INTERNETOVÁ PREZENTACE

V roce 2001 založil internetovou galerii (www.jedinak.cz) orientovanou na fotografický portrét, výtvarné umění a architekturu. V současnosti obsahuje více než deset tisíc fotografií.

SPOLUPRÁCE S ELEKTRONICKÝMI MÉDII

2000... Archiweb.cz
2009... web České televize

FILMOVÉ PROJEKTY

1994–1995 Autor televizních dokumentů a moderátor publicistického magazínu ČT Kontakt
2010 filmový dokument pro web HN
2010–2011 filmové dokumenty pro Literární noviny
2011 záznam divadelního představení *Blondatá bestie II* pro výstavu *Luciferův efekt: Střetnutí se zlem* v DOX
2010–2015 filmové dokumenty pro balet Divadla F. X. Šaldy v Liberci

PROFILOVÉ ROZHOVORY

Reflex (1. 6. 2004) – Intimní záležitost
Digifoto (11. 12. 2007) – Chemie portrétů
Public TV (30. 8. 2009) – Mikrofon Andreje Halady
Rádio 1 (28. 4. 2010) – Zátíši

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

1999–2001 vyučující fotografické praxe na Pražské fotografické škole
2009 přednášky na katedře fotografie FAMU
2006–2015 přednášky na Škole digitální fotografie, Centrum FotoŠkoda
2013... dosud pedagog Literární akademie (Soukromé vysoké školy Josefa Škvoreckého), předměty: audiovizuální tvorba, fotografie, nová média
2015 pedagog ateliéru fotografie na Art and Design Institutu Praha

VÝSTAVY

Praha 1983, 2010, 2012 (Bienále výtvarných forem), 2011 (Pražské quadriennale)
Paříž 2012 (České centrum – projekt Přesahy)

DNP

Photo Imaging

DNP DS80DX

oboustranná fototiskárna

 fotokniha

 kalendář

 oboustranná fotografie

 fotografie

Distributor pro Českou a Slovenskou republiku:

FOMEI a.s.
Machkova 587, 500 11 Hradec Králové
tel.: +420 495 056 500, fax: +420 495 056 511
e-mail: info@fomei.com, www.fomei.com

FOMEI Slovakia s.r.o.
Za Kasárňou 1, 831 03 Bratislava
tel.: +421 244 450 339, fax: +421 244 459 139
e-mail: info@fomei.sk, www.fomei.sk

